

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради
Факультету психолого-
педагогічної освіти та
мистецтв від 29.06.2022 р.,
протокол №8

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СУЧАСНОГО
БАЛЬНОГО ТАНЦЮ**

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки здобувачів I рівня вищої освіти (бакалаврського)
спеціальності 024 ХОРЕОГРАФІЯ

Запоріжжя
2022 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Бердянським державним педагогічним університетом

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

викладач кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін **Юлія ПАВЛЕНКО**

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв 29.06.2022 р., протокол № 8.

ВСТУП

Програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни "Теорія і методика викладання сучасного бального танцю" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти I рівня (бакалаврського) спеціальності 024 «Хореографія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є базовий рівень знань та вмінь з теорії і методики викладання сучасного бального танцю.

Міждисциплінарні зв'язки: «Анатомія, фізіологія та безпека життєдіяльності у хореографії», «Педагогіка», «Мистецтво балетмейстера», «Основи теорії музики та гра на музичному інструменті», «Теорія і методика викладання сучасного сценічного танцю».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- Модуль 1. Сучасний бальний танець в системі освіти
- Модуль 2. Європейська програма. Повільний вальс
- Модуль 3. Латиноамериканська програма. Танець ча-ча-ча.
- Модуль 4. Європейська програма. Танець квікстеп.
- Модуль 5. Латиноамериканська програма. Танець джайв.
- Модуль 6. Європейська програма. Танець танго.
- Модуль 7. Латиноамериканська програма. Танець самба.
- Модуль 8. Європейська програма. Танець віденський вальс.
- Модуль 9. Латиноамериканська програма. Танець румба.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання сучасного бального танцю» є засвоєння базових знань з теорії та сучасної методики бального танцю; формування виконавських та педагогічних навичок та вмінь викладання сучасного бального танцю в хореографічних колективах; виховання гармонійно розвиненої особистості шляхом фізичного та естетичного впливу бальної хореографії, яка поєднує мистецтво і спорт; підвищення загального культурно-освітнього та професійного рівня майбутніх хореографів.*

1.2. *Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія і методика викладання сучасного бального танцю» є:*

- збагатити знання про історію виникнення та розвитку сучасного бального танцю, ознайомлення з видами сучасного бального танцю ;

- формувати уявлення про навчально-виховне значення занять сучасним бальним танцем в системі позашкільної освіти; ознайомлення зі структурою побудови занять та методикою їх проведення;

- навчити теорії та методиці викладання фігур "Н", "Е", "Д" класу та складання з них варіацій для європейської та латиноамериканської програм сучасного (спортивного) бального танцю;

- навчити користуватися науковою та методичною літературою з бальної хореографії, аналізувати та систематизувати її;

- розвивати технічні навички виконання окремих фігур та варіацій європейської та латиноамериканської програм бального танцю; вміння злагоджено працювати в парі та групі виконавців;

- навчити користуватися методичною основою під час виконання та навчання окремих фігур та варіацій європейської та латиноамериканської програм бального танцю;

- розвивати творчий потенціал майбутнього хореографа, сприяти підвищенню педагогічної та виконавської майстерності, підтримувати новаторство, прагнення до самостійного пошуку індивідуального стилю роботи;

- виховувати інтерес до сучасного спортивного бального танцю, сценічної культури, естетики рухів та прагнення до підвищення професійної майстерності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Хореографія» студенти набувають компетентностей:

загальних:

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Навички здійснення безпечної діяльності.

фахових:

СК 02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК 03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.

СК 04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).

СК 05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.

СК 07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК 10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

СК 11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.

СК 12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК 14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.

СК 15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

1.4. Та демонструвати такі підсумкові програмні результати:

ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПР 05. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.

ПР 07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПР 08. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.

ПР 09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.

ПР 10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПР 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.

ПР 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПР 15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

ПР 16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.

ПР 17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.

ПР 19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

ПР 20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **270 годин/9 кредитів ECTS**.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль № 1. Сучасний бальний танець як навчальна дисципліна.

Тема 1. Мета, завдання, вимоги сучасного бального танцю, як навчальної дисципліни.

Тема 2. Організація освітнього процесу в позашкільній освіті.

Змістовий модуль № 2. Теорія та історія сучасного бального танцю.

Тема 1. Історія та розвиток сучасного бального танцю, як виду мистецтва, як виду спорту.

Тема 2. Огляд літератури, класифікація танців, класифікація спортсменів, танцювальний майданчик.

Модуль 2.

Змістовий модуль №3. Методика навчання та техніка виконання повільного вальсу.

Тема 1. Особливості виконання фігур повільного вальсу. Підготовчі вправи.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання основних фігур повільного вальсу. Вивчення фігур повільного вальсу "Н" класу.
Змістовий модуль №4. Варіації повільного вальсу.
Тема 1. Складання варіації повільного вальсу.
Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації повільного вальсу.

Модуль 3.

Змістовий модуль № 5. Методика навчання та техніка виконання танцю ча-ча-ча.

Тема 1. Особливості роботи тіла при виконанні фігур ча-ча-ча. Підготовчі вправи.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур танцю ча-ча-ча. Вивчення фігур "Н" класу.

Змістовий модуль №6. Варіації танцю ча-ча-ча.

Тема 1. Складання варіації танцю ча-ча-ча.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації ча-ча-ча.

Модуль 4.

Змістовий модуль №7. Методика навчання та техніка виконання танцю квікстеп.

Тема1. Особливості ритму, темпу, стилю виконання танцю квікстеп. Підготовчі вправи.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур "Н" класу.

Змістовий модуль №8. Варіації танцю квікстеп.

Тема 1. Складання варіації танцю квікстеп.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації танцю квікстеп.

Модуль 5.

Змістовий модуль №9. Методика навчання та техніка виконання танцю джайв.

Тема 1. Темп, ритм, стиль виконання основних кроків. Підготовчі вправи.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур "Н" класу.

Змістовий модуль №10. Латиноамериканська програма. Танець джайв.

Тема 1. Складання варіації танцю джайв.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації танцю джайв.

Модуль 6.

Змістовий модуль № 11. Методика навчання та техніка виконання танцю танго.

Тема 1. Особливості постанови в парі, робота з ритмом на базі підготовчих вправ.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур "Е" класу.

Змістовий модуль №12. Варіації танцю танго.

Тема 1. Складання варіації танцю танго.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації танцю танго.

Модуль 7

Змістовий модуль № 13. Методика навчання та техніка виконання танцю самба.

Тема 1. Особливості ритму танцю самба. Вивчення підготовчих вправ.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур "Е" класу.

Змістовий модуль №14. Варіації танцю самба.

Тема 1. Складання варіації танцю самба.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації танцю самба.

Модуль 8.

Змістовий модуль №15. Методика навчання та техніка виконання танцю віденський вальс.

Тема 1. Методика навчання та техніка виконання фігур віденського вальсу.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігурного вальсу.

Змістовий модуль №16. Варіації віденського вальсу.

Тема 1. Складання варіації віденського вальсу.

Тема 2. Розробка. Презентація та навчання варіації віденського вальсу.

Модуль 9.

Змістовий модуль №17. Методика навчання та техніка виконання танцю румба.

Тема 1. Особливості музичного супроводу, робота з ритмом, підготовчі вправи.

Тема 2. Методика навчання та техніка виконання фігур «Д» класу танцю румба.

Змістовий модуль №18. Варіації танцю румба.

Тема 1. Складання варіації танцю румба.

Тема 2. Розробка, презентація та навчання варіації румба.

3. Рекомендована література

Базова

1. Терешенко Н. Історія та методика бального танцю: навч. посібник для студентів. Херсон, 2015. 220 с.
2. Кашевський О. Європейські бальні танці, теорія та методика викладання: методичні рекомендації до навчальної дисципліни. Луцьк, Надстир'я, 2018. 57 с.
3. Кашевський О. Латиноамериканські бальні танці, теорія та методика викладання: методичні рекомендації до навчальної дисципліни. Луцьк, Надстир'я, 2018. 66 с.
4. Кашевський О. Сучасний бальний танець: навч. посіб. Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі українки, 2013. 208 с.
5. Сизоненко В. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. Умань: АЛМІ, 2017. 200 с.
6. Hearn G. A Technique Advanced Sdandard Ballroom Figures. London, 2010. 240 с.
7. Лерд У. Техника латиноамериканського бального танца: «Артис», М. 2003 г.

Допоміжна

1. Вакуленко, О. Сценічний бальний танець ХХІ століття. Монографія. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2021. 190 с.
2. Павлюк, Т. С. Бальна хореографія. Монографія. К.: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. 2017. 174 с.
3. Павлюк Т. С. Мистецтво бальної хореографії: історії та тенденції розвитку. Київ: Видавництво «Довіра», 2020, 292 с.
4. Германов В.Г. Танці балів та дискотек / танцювальний словник. Уфа: дім «Аста», 2009. 450 с.
5. Крись А. Генеза та розвиток сценічного бального танцю (VIII ст. до н.е. – XVI ст. н.е.). *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. № 2. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. С. 151-156.
6. Поклад І. М. Історико-психологічний аналіз феномена танцю. Актуальні проблеми психології: Психологія обдарованості: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Т. VI. Вип. 8. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. С. 177-187.
7. ШестопаЛ Л. Бальний танець: новітні рефлексії українських дослідників. *Dance studies*, 2022. Vol.5. №1. URL: <http://dancestudios.knukim.edu.ua/article/view/261614/258252> .

8. Мартиненко О. Методика роботи з хореографічним колективом: теорія і практика: Підручник для здобувачів першого рівня вищої освіти спеціальностей 024 Хореографія, 014 Середня освіта (Хореографія). Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 390 с.

9. The dance. Historic Illustrations of Dancing from 3300 B.C. to 1911 A.D. by an antiquary. London, John Bale, Sons & Danielsson, Ltd. 1911. URL : <http://www.bencourtney.com/ebooks/dance/> (дата звернення : 13 квітня 2020).

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання : залік, екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: тести, усні та письмові відповіді, індивідуальні практичні завдання (вікторини, ігри, кросворди), презентація навчально-методичних розробок (показ складених варіацій).